

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de două ori pre septemană:
Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se
face în Sabiu la expeditură soie, pre afara la
c. r. poste cu bani gata prin scrisori franceze,
adresate către expeditură. Pretul prenumeratiunii
pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 50.

ANULU XXII.

Sabiu in 27 Iuniu (9 Iuliu) 1874.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciile din Monarhia pre unu anu 8 fl. ș. și pre
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru primele și terii
strine pre anu 12 1/2, anu 6 fl.

Inseratul se plătesc pentru întâia óra
cu 7 cr. și rul, pentru a doua óra cu 5 1/2, cr.
și pentru a treia repetare cu 3 1/2, cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la

„Telegrafulu Romanu“

pre o jumetate de anu (Iuliu-Decembrie) alu anului 1874. — Pretul abonamentului pre 1/2 de anu e :

Pentru Sabiu 3 fl. 50 cr. v. a.

Pentru Monarchia austro-ungurească 4 fl. v. a.

Pentru Romani și străinatate, 6 fl. v. a.

DD. abonanți suntu rugati a nu intări cu trimiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugâmu a se scrie curat, a se pune numai postă ultima, dară nu căte două poste ultime, și în locu de epistole de prenumeratiune recomandăm op. publ. avizurile postale, (**Posta-Utalvány. — Post - Anweisung.**) că impreunate cu spese mai putine și că mai sigure pentru inaintarea banilor de prenumeratiune la

Editură „Telegrafului Romanu“ in Sabiu.

Nr. 1179 B. 509 cons. 1874.

Incunoștiintare.

Cu provocare la ordinatiunea consistoriale din 10 Ianuarie 1872 Nr. cons. 37 (Teleg. Rom. nr. 10 1872.) se aduce prin acela la cunoștiința publică : că supunendu-se censurei prescrise în acum citată ordinatiune consist. par. Augustinu Cosmă parochu in Mico-satulu-nou (Mko-Ujfal) Protopresbiteratul Heghigului, și du Ioanu Metiu, invetitorul la scolă normală gr. or. din Resinari, — s-au aflat apti pentru de a fungă că aperatori in cause bisericesci, matrimoniali și disciplinari inaintea forurilor noastre bisericesci, spre care sfersitul li s-a impasat binecuvantarea archierescă in instieșulu §-ului 442 din Dreptulu canonici.

Sabiu 24 Iuniu 1874.

Dela Secretariatulu Consistorialui archidiecesanu gr. or.

Austria dela caderea lui Hohenwart.

(Urmăre)

Novelă electorale fu primita cu majoritate mare de ambe cassele senatului imperial, cu totă ca polonii, cari promiseră că vor abține delă votu, votata in contra.

Purtarea polonilor a avut pentru dalmatini, galitani, istriani și triestini bu-natatea, ca regimul vedindu-se necesitat de a pactă cu cine-va, spre a putea trece la votare novelă electorală a patratu cu acesta, introducându-le limbă natională in oficiu și asigurându-le ocuparea de posturi insemnante in oficii, mai departe asigurându-le o subvenție din partea statului pentru radicare scolelor, in fine trimiterea de ingineri, prentru că sa traseze linii de drumu de feru și sa mantue cercurile Narentei de mociile. Purtarea polonilor de alta parte a avut și rezultatul, ca indată după cassarea mandatelor deputaților renitenți din Stiria, Carniolia, Boemia și Moravia, in comisia constitutionei s-a facută proponere din partea deputatului bucovinean Tomás-

cincu, a se trece la ordinea dilei preste totă pretensiunile polonilor. Propunerea acela nu s'a primitu; s'a primitu înse propunerea subcomisiiunei, după carea pactul ce era a se face cu Galitia să intre numai atunci in viție, după ce va fi trecutu prin, și primitu de către dietă galitiana.

Dupa multe desbateri și după multe propunerii dintr-o parte și dintr-altă pre-tensionile polonilor se confundă cându cu unu obiect, cându cu altul, pâna cându in fine li se spune, că ei nu potu contă la o pusitione, cum e cea a croatilor in Ungaria, pentru că acela era incercă pre Austria cu Russia intr'unu resbelu.

Polonii prin portarea loru cea dubia, cehii prin absentarea loru cea permanentă, a cărei farmecu și mai atrasu și pre alte fractioni din slavii tierilor austriace de media-di, au ajutato pre nemiti din Cislaitania la ajungerea scopurilor loru loru.

In 13 Martiu o patenta imperatresa disolva dietă Boemiei.

Schimbările cele subite atâtă cu Beust cătu și cu Hohenwart n'au alterat demersola inauguru la 1867 nici decum, din contra, l'au mai intarit. Partea cea trista a acestor impregiurări e inse, că elementele acele, cari vedeau ca directiunea cea nouă lasata numai pre mănu uno-ru nu pote duce la scopulu celu multiamitoru pentru totă poporele monarchei, au gresit detragându însele corporilor legislative multime de elemente, cari déca se aflau in aceste corpori legislative pu-teau cu multu mai multu folosi patriei și causei comune.

Sa ne intorcemu dincoici de Laita, unde in locu contelui Andrassy luase presidiulu ministeriale, acum cont. Lonyay.

Si de schimbarea acela se legau sperantie și temeri, după cum erau și dorințele și aspirațiunile. Credeau multi adeca că ne aflâmu in preseră unor reforme constitutionali și in ceea ce ne privesce pre noi români din Transilvania, vomu ajunge sa stâmu pre o linia egală cu Croatiă. Uitau omenii ca Transilvania de jure și factice se află reprezentata fără multe condiții in dietă din Pest. — Déca considerâmu evenemintele de pre atunci apoi eata ce preocupă spiritele in dietă Ungariei.

Inainte de totă preocupă totă lumea dincoice de Laita, in Ungaria, economia financială, carea era unu adeveratu abis. Deficitul pentru 1872 era 63 de milioane, carele după unele operatiuni fu redus la 42 milioane. Unicul rezultat realu mai favorabile alu dietei a fostu organizația cea nouă a tribunalelor cu judecători denumiți și tribunale stable.

Ministrul Lonyay crediu că cea dintâia afacere a sea sa fie regularea afacerilor Croatiei. Croatiă avea pre atunci o dieta nou elăsa cu o mare majoritate „natională.“ Acela dieta acceptă din luna lui Maiu 1871 sa fia odata convocata. Lonyay a conferit cu fruntașii croatilor in Pest, inse fără de a ajunge la vre-unu rezultat, pentru că memorandum acelora fruntași arelă, ca croatii nu se abatu dela programul loru de mai inainte. In 15 Ianuarie 1873 cercă si adună dietă cea de multă nou elăsa a Croatiei in Agram la 19 Ianuarie, aceeași dieta fu disolvata printr'ounu rescriptu. Causă disolverei n'a pototu fi alta decât spiritul ce predomină in dieta, după care se escalcă inainte ca dietă va radica principiile din memorandumul naționale la valoare de conclusu dietale. Dupa disolvarea dietei se incepu numai decâtă de

nou negoziările cu barbatii de incredere de ai croatilor, inse fără de succescu. Unu eveniment totuși se mai adaugă la cele ce privesc Croatiă și acesta e, ca banul Croatia Bedekovics se înclocuesc prin unu loctitoriu Vucanovics. Denomirea acestuia se aduce in legatura cu fitorele alegeri pentru fitorele dietă a Croatiei.

Aici stâmu de ocam-data cu afacerile croate și trecemu la alte evenimente care de pre atunci dovedeau ca intre trecutu și viitoru mare diferenția nu este, ca lucrurile au sa pasăsca mai departe pre calea inceputa.

Dietă Ungariei umblă cu planulu de a reformă legea electorale.

Ce sârbe a avutu acea reformă atunci ni este fără cunoscuto. Ea a oferit acelu raru spectacu parlamentarii de bietulu proiectu su „omorită cu cuventările“ cele multe, cari resarcă că ciupercile și lungi fără de margini, din partea oposiției.

Acela era unu simptomu ca e liniște impregiură; căci nimenea nu jocă in lontre cându valurile suntu turburate de vifor. Si cu deosebire guvernului scăză că nu sună periole in apropiare, căci alt-feliu no se spunea unei scenerie cum a fostu desbaterea legei electorale, ci o retragea indată ce a simtuita furtuna opoziției.

Cumca a gresit, său n'a gresit guvernul, lasându sa vina lucrul pâna la soandul este alta intrebare. In sprijinarea situației generale inse, dela carea sa pătine-vă speră ce-va schimbare, bater pre jumetate radicale și totu odata o schimbare spre bine, nu cumpănește totă scenă scandalosă de atunci nimică.

Ba incătu-va aceea de unii e justificata, căci era că aprópe de inchiderea unui periodo dietă sa se creeze o lege, carea pentru Ungaria era moi nefavorabilă că cea de pâna aci și findu ca in Transilvania, totă impregiurările de mai nainte au fostu favorabile partidei majorității aveau sa remana totă mesurile cele vechi electorale dela 1848, afara de urcarea censului mai susu decâtă celu dela 1848 și mai susu decâtă celu din Ungaria. Norocul a fostu dura, in unele privințe atunci, cu scandalulu, sau norocu de care sa ferescă Ddieu pre orice tiéra. Dicemu inse norocu intrătătă și aici ca lipseau elementele cari sa constituie ce-va mai sanatosu și mai favorabilu intereselor generale ale patriei, lipsiau inse și din vină loru propria.

Schimbările ministeriale trecu și se mai repetesca, inse in sistemă politica mergemt totu asiā inainte.

Schimbările in sistemele politice la noi nu suntu legate de persoanele ministrilor. Ei suntu cei de pre urma, cu cari se incheia periodele sistemelor politice.

„Magyar politika“ dă cu rezerva urmatorea noutate: In Berlinu au informații, ca contele Andrassy s'a aruncat cu totul in bratiele partidei militare a curiei și Marele duce Constantinu nu a fostu la Vienă pentru scopulu celu vediutu, ci pentru o alianță ofensiva și defensiva cu Rusia contră unor anumite planuri prussiane. Departarea lui Schweinitz (legatulu german) de lângă curtea din Vienă este sigura, pentru că n'au observat mai tempuri schimbarea acela.

Din Francia

Revista ce a tinența maresalul Mac-Mahon și ordinulu de di ce l'a datu

trupelor sele nu e decâtă o admoni-tiune către partide, și vrea sa arate prin acela, ca densulu nu voiesce sa i se rapăsca astă usioru poterea din mâni. In legatura cu măsurile luate de polizia con-tră bonpartiștilor acesele manifestații au o insemnatate și mai mare.

Unu corespondinte alu lui „Daily Telegraph“ din Parisu reproduce din eveniment in couventu unele expresiuni ale ex-vice-imperatului Rouher despre speranțele și aspirațiunile bonapartistilor. Întrebău fiindu de óre-cine, de nu credem-um-va, ca poterile europene nu voru favori progresele partidei napoleoniste și se voru impotrivi cu reînforțarea lui Napoleon IV, (Rouher) a respunsu: „Nu potu sa admitu acela, căci sum tare con-vinsu, ca Europa sătia de restaurarea imperiului prin mediul alegilor universali nu e reu dispusa. Nu tagaduiesc, ca unele dintre poterile cele mari au datu contelui de Chambord dovedi de simpatia căndu se puse inițiată de astă cu 18 luni intrebarea intre republică și re-gatulu legitimistu. Nu tagaduiesc, ca Austria voiesce binele contelui. Imperatul Franciscu Iosifu de exemplu a manifestat totu-deună o deosebită simță pentru os-pele seu dela Frohsdorf și mi aducu aminte de acele cuvinte de incurajare ce le a esprimat de una-di cu ocazia unei semi-oficiale relativa la densulu. Dara stiutu ce tulburare a provocatul acestu modu de interventiune mai intâi in România și după acea in Berlinu. Aceste două poteri intrădeveru au interesu egala in acela intrebare. Prussia, pentru că e incureata intr'unu conflict serbintă cu biserică catolică; Prussia, care trece prin o crize religioasă ce se poate asemăna cu miscarea cea mare a reformatiei din vîcule XVI; Prussia, dicu, care are trebuința de totă poterea și de întregu prestigiul ce i-au datu noile seale invigner, spre a frange rezistența episcopilor, Prussia nu poate fi indiferentă la stabilirea unui regim identic cu politică a curiei romane, deci atâtă in Berlinu cătă și in România domnea o antipathia iresistibila contră restaurării monarhiei legitime in Francia, și eu potu sa dicu, că mi este cunoscutu, ca acestu semnifică esista a ajunsu nu numai la cunoștiința imperatului Franciscu Iosifu, ci chiaru și la a contelui Chambord. Scilicet ce s'a decisu celu din urma. Ce privesce pre imperatulu Austriei densulu prin recelă momentana ce a adusu manifestarea simpatiilor sele pentru contele (Chambord) in relațiiile sele cu Italia, a fostu atâtă de afectatul cătu a arătat satia de Italia o prevenire asiā de amicabilă cătu Victoru Emanuelu s'a aflatu indamnatu a primi invitationea și a merge la espaseliunea universală dela Vienă. Acestu incidente diplomaticu fu astă-feliu delatoratu spre multimirea celor trei curți. Ce privesce pre principii orleanisti și nu pricepu cum potu ei sa afle multe simpatii in Europa.

La observarea ca Prussia are ten-dință de a nu lasă sa vina in Francia unu guvern tare, respunse Rouher, că de prese domnește intre popore o solidaritate și dintre aceste nici unu popor nu va putea sa suferă, fără de a suferi împreună și cele-lalte, de acea elu nu poate crede in atari tendinție de ale Prusiei. Observându-i-se ieră, ca dinastia Hohenzollern este inimică cu deosebire unei restaurării napoleoniste, fiind că imperiul nu poate sa însemne decâtă responzare, respunse Rouher, că Francia în mai mulți ani are lipsa de pace, de lucru și prosperitate și că mai există o resu-

nare nu numai pre cîmpurile de resbelu, ci si pre campulu diplomatici. Continentul nostru va fi inca martorul cîtorun-va conflict, cari nu sunt provocate prin Francia si dens'a ajungendo prin intelepciune la marime si potere si va potea sa-si ia satisfaciunea din aceste conflicte, fara de a descarcă macar o puseatura. Densula vede dejă in oriente unele fenomene cari intr'adeveru prognostica cestioni teritoriali in interesolu ecologicului europeu. Ori-ce regim va avea Francia, ea se va folosi de aceste impreguiărari. De acea nu este nici unu temeu, pentru care imperiul sa antecipe acăsta resbunare, si imperiul trebuie sa pricpea, ca Francia nu pote avea in afara alta politica, decât politica asteptărei si a defensivei. Rouher si exprimă aci si convictiunea ca o restaurare a imperiului va intempiu o neutralitate binevoită din partea Europei.

La intrebarea, ce intielegi densulu sub unu regim tare si nu cum-va acasăva trebuia sa incépa cu proscriptiunile contrariilor sei si cu suprimarea tuturor celor latte opinioni, respusne Rouher, ca restaurarea imperiului se poate intemplă numai prin sufragiu universal său prin unu plebiscitu. Imperiul se va reinforțe, pentru ca e unicul regim ce poate garanta ordinea sociale si totu interesele. Cându va veni in se măne la carma, elu cu poporul lângă sine nu poate fi de cătu tare si durabilu, deca se va radină inca si de vocile si corporatiunea claselor mai nalte, căroru sa le dea sinceru si definitiv rangulu loru. De aceea nu voru si de lipsa proscriptiunile si mesurile de sfortia, ba principii se voru vedea mai bine acasa decât in strainatate.

Diet'a Ungariei.

Budapest'a 27 Iuniu 1874. (Cas'a representativa) Dupa presentarea petitiunilor cari se transpun la comisia petitiunaria, Cas'a trece la ordinea dilei si ia la desbatere lista 47 de petitiuni. Totu petitiunile se predau fara desbatere ministrilor din resorturile respective sfara de petitiunea cetăției Satmaru pentru ajutoriu in lips'a de bani, carea provoca o scurta desbatere si se ceterse prin L. Kiss. Acesta dapa cetire de serie starea cea deplorabila a cetățenilor din Satmaru, in care au venituri prin executiunile de contributiune. Oratorul propune: sa se indrumze ministrul de finanțe a opri executiunile si a substerne unu proiectu de lege despre insinuarea unei bane naționale ung., independente.

FOISIORA.

Care este scopulu cetrei si cum trebuie sa fia ea — cetirea, pentru ca sa pote corespunde pre deplinu scopului ei?

(Urmare.)

Esempile la cele pana aici dîse interpunetiuni, le astu cu totulu de prisosu, dia causa ca de o parte, întrăga cetirea stă numai si numai din asemenea exemplu; iera de alta parte, pentru ca deca me a-si si folosu si de exemplu aru si venitul acestu elaboratu prea lungu.

Dupa ce invet, seu instructorulu a spusu scolarilui — ceteriorul cum are si trebuie sa acentueze cuvintele etc. si pre lângă totu acestea ceteriorul nu le baga in séma ci le trece cu vederea, neconsiderandu insemetnata loru, (fresce din neprincipere,) atunci invet, nici decum sa nu ierte pre ceterioru a trece si a ceteri si mai departe — reu; ci sa-lu faca sa totu repeteze la unu si aceeasi propusetiune, la unu si acelasi cuventu, ba chiaru si la unu si aceeasi silaba pana atunci pana cîndu ceterse intocm'a — curat si chiaru si precum i-a spusu, — fără nici o erore.

Indata ce invet, nu privesc aceste reguli ale cetrei de neaperta trebuinta, indata ce elu le considera ca nîce laturi — bagatele —, ce se potu trece

Ministrul de finanțe respunde, ca cu privire la partea dintâi a petitiunei din cestione (la oprirea executiunilor) s'a datu de multu o ordinatiune către directiunile financiali, că sa se eroticie cu executiunile pentru contributiune comunale si personele cari au suferit de daune elementarie, pana dupa secere. Preste totu nu s'au potutu opri executiunile ceteri acasă aru insemnă sistarea administratiunii prin ce aru seca ori ce isvoru de venitul statului. Pre lângă totu lips'a bugetului statului trebuie sustinutu.

Ce privesce dorint'a a dou'a, emitera assignatelor de cassa, nu asta ministrul de oportuna a mai face, pentru ca dupa esperint'a de pana acum nu crede ca se voru primi assignatele intre impreguiările de adi că mediloci de platire generalu.

Relativu la resolvarea cestionei de banca, cas'a cunoșce dejă resultatul de mai inainte in acăsta privintia. Spre acesu scopu se recere mai multu tempu si mai pucina ocupatiune de cătu are unu ministro pre tempulu cătu tienu discusiunile in parlamentu. Dupa serii va fi tempulu apto pentru a implni acăsta indrumare a Casei representative. Pana la impartasirea resultatului, ministrul se roga ca Cas'a sa numoi faca resolutioni in acestu respectu; deci oratorul spriginesce propunerea comissionei, care se si primește.

Dupa acăsta se primește in a treia ceteri lega de incompatibilitate si se tramite casei de susu.

G. Nagy si motivăza proiectul seu conoscutu, dura combatându-lu ministrul de justitia Pauler, proiectul numit la propunerea ministrului nu se dă sectiunilor.

Dupa resolvarea causei de estradare a deputatului Eder

Presedintele întrăba Cas'a, ca cându sa se desbata legea electorale? (Strigari: Marti. Mercuri.)

G. Várad y propune să se incépa discusiunea asupra novelei electorale Mercuri, fiindu-ca propunerile numai adi s'au impartit.

Ministrul de interne, contele Szapáry se roga in numele guvernului că sa se incépa desbeterea cătu mai curendu si dechiară, ca sesiunea la nici unu casu nu se va inchide inainte de ce se va rezolvă proiectul electoralu.

Col. Tisza se roga sa nu se privesca lucrula pentru o di.

Fr. Pulszky accentuează ca acea di se va putea erotică deca partidele Casei voru tieni cuvenită mai scurte.

Dupa o desbatere mai lunga se de-

cide că sa se incépa discusiunea Mercuri in 1 Iuliu.

Presedintele propune desbaterea proiectelor in cau'a drumurilor ferate cu intrerumperea desbaterei despre legea electorale.

Ministrul de finanțe Ghyczy inca se roga pentru desbaterea proiectelor relative la drumurile ferate, pentru ca guvernul României a facutu totu spre a resolve proiectul in camera si in se-nat, spre care scopu a si prelungit sesiunea. Acăsta se ascăpta acum si dela noi, pentru că proiectul sa devina lege.

Fr. Domahidy propune, că Cas'a sa tieni siedintie paralele. Fr. Pulszky spriginesce acăsta propunere; G. Nagy o combate. In urma Cas'a primește propunerea presedintelui, că proiectele relative la drumurile ferate sa se desbata cu intreruperea discusiunei asupra legei electorale.

Budapest'a 1 Iuliu 1874. (Cas'a reprezentativa), s'a deschisu astazi prin vicepresedintele C. Torma la 10 ore.

Petru Nemesiu substerne unu proiectu de resolution, in care se cere că sa se substerna inaintea camerei unele date spre a se statori mai de aproape cu-lificatiunea alegatorilor. Mai departe prezintă si o motiune: cu-lificatiunea alegatorilor din Transilvania sa se modifice intracolo, că sa li-se compute alegatorilor si sum'a adausa pentru desarcinarea pamentului.

Proiectul de resolution se va pune la ordinea dilei, eara propunerea se va considera la desbaterea speciale.

Deputatilor Al. Nemeth si Petrovay li-se dă concediu cerutu pre 4 septembri.

Col. Tisza aduce aminte, ca emisulu relativu la administratiunea carcerelor intra adi in potere de lege, si oratorul astăpta responsulu la interpellatiunea sea facuta in acăsta afacere.

Ministrul de justitia Pauler respunde ca emisulu din cestione e dotat din 13 Februarie si s'a publicat atunci in totu foile. La interpellatiune va re-punde cătu mai curendu si-si rezervă dreptul a-si determină dio'a in care va repondre dupa cum prescrie regulamentul casei.

Col. Tisza replica ca densulu a intrebatu numai de voiesce sa respondă ministrul la interpellatiune. Oratorul n'a avutu trebuita de admonitione, căci densulu nu gresiesce contra regulamentului de casa, ci doresce, că ministrul sa observe pre lângă regulamentul si bunacuvintia parlamentaria.

unde nu poate avea nici unu intielesu; h) deca ceterse frântu ruptu, totu numai cuventu de cuventu; i) deca trece preste interpunktioni, adeca preste: com'a, com'a punctata, döue punete, semnulu esclamarei, întrebărei ba chiaru si preste punctu nescotindu-le de vre-o insemnatate; l) deca ceterindu stă in midilociu unei propusetiuni, ba ce e mai multu in medilociu unui cuventu; m) deca nu cunoșce ori nu vrea sa scia de accentul greu, acutu, apostrofu etc. nici de semnele legărei seu impreunări cu cuventului in sinea unui rendu; n) deca ceterse totu într'o legatura si totu cu acea voce si cuvintele din parantezu, că si cele de afară; o) deca ceterse prea raru, asiā incătu numai din cîndu in cîndu pronuncia căte unu cuventu scosu că si cu clescele din elu, si acel'a iuca stricatu si reu; p) deca ceterse prea intre, asiā incătu trece preste totu accentele si semnele ceterii fără cea mai mica atenție la ele; adeca deca cuprindu cu ochi prea multu odata si trece că umbr'a preste flori. Intrebându-se apoi io urma si unii si altii, ce au ceteru? stan locului, si nu dau nici unu respunsu, pentru ca ei chiaru nimic'a n'au intielesu, ca nu potu judeca. Asiā dara eata celu mai principalu lucru adeca: intielesulu si judecat'a n'lu au; acum postim! dă-i scolarilui in mâna manualu de religiune, istorii, geografii, fizici, gramatici etc. etc. si vei vedea unde vei po-

P. Szontagh facându ministrul de interne o "modesta interpellatiune" observa, ca spre a primi respunsul nu mai are trebuita de alta admonitione. Interpelatantele întrăba, de este apelat ministrul a dă restaurarea lui "Budapest-Közlöny" la tipografia ce s'a aflat mai demna de incredere si deca nu de ce o a eludat in adeveratul sensu alu cuventului?

Ministrul de interne Szapáry respunde ca regimul are dreptulu de a-si alege dintre firmele ce se admitt la concursu pre cele mai solide, si este indrepatat, deca nici un'a nu va corespunde tuturor recerintielor, a le respinge pre totu. Ministrul ia pentru purcederea sea tota responsabilitatea asupr'osi.

Szontagh nu este multiamitit cu respunsul datu, dura camer'a lu ca cu majoritate spre sciulintă.

At. Molnár substerne raportul comissionei petitiunarie asupr'a listei 48 din petitiunile transpusse numitei comisiuni.

Cas'a trece apoi la ordinea dilei, obiectul e desbaterea novelei electorale.

La intrebarea presidiului: sa se mai ceteșca raportul comissionei centrali, dechiară camera ca raportul impreuna cu testulu celu nou alu proiectului se privesce de ceteru.

Ed. Szenczy, referintele comissionei centrali arăta mai intâi, ca proiectul nu e o lege electorale nouă si independenta, ci numai o novela la norm'a electorale de pana acum, dreptu acea intrebările ce se potu face la dejudecare proiectului din cestione nu potu fi alte decât aceste: Corespunde proiectul relatiunilor de astazi din Ungaria, in genere si in detaliiile sale? Primesc norm'a vechia electorale prin novela modificatiuni si indreptări corespondentice? Oratorul arăta mai departe ca intre impreguiările de satia nu s'a potutu face alta decât o modificatiune a art. V: 1848 care sa corespunda impreguiărilor moderne, fiindu ca lipsindu datele statistice si o regulare deplina si definitiva a sistemului de contributiune, legea electorale nu se va poté regula deplinu. Aceasta a fostu punctul de vedere din care a purcesu si comissionea centrala. Comissionea s'a restrinsu numai a face legea electorale dela 1848 conforma relatiunilor de astazi si a o modifică dupa cum recere oportunitatea. In urma reportorului arătându in terminatiuni detaiate ale proiectului legatura novelei in legea din 1848 recomenda legea spre acceptare obser-

tea ajunge; dura apoi scopulu unde este?

Se poate in se intemplă că scolarilu sa ceteșca cutare bucate din carte, reu, forte reu, si totusi deca întrăba omul: ce ai ceteru tu acum din carte N. N.? respunde scol. in constructiuni ropolu cum poate bîtula, intielesulu bucatei; si cum poate fi acăsta, pre cându elu nu poate cete bine si regulat, si totusi sa spuna intielesulu? Usioru! forte usioru de gătitu, ba si de astazi si sciatu, eata asiā: inven, seu instructorulu i-a istorisit scolariloi bucat'a de cetera atât'a, pana cându vredno nevredno, s'a lipit intielesulu de scolarilu cătu amaru seu pututu; acea istoris're in se o poate face si altu băiatu care nu umbla la scola; întrăba apoi pre unu atare scolarilu sa judece: ce poate elu inveni din scăpare propusetiune, că sentint'a instructiva? si eu buna séma unulu că acel'a nu va scrie, ce folosu poate elu trage din cetera acelei bucatei; acum postim! ceteru cu totu si inca judecata! deca elu din acela si inca chiaru din bucat'a aceea carea o au invenitul etc. nu poate trage nici unu folosu; apoi cum va trage elu din alte cărti mai lardi pre eari elu pana acum nu le-a vedutu ba nici n'a auditu de ele?

(Va urmă.)

vandu, ca nu e de lipsa a mai intra in
totele deluiurile ei.

Dupa aceasta se radica ministrul de
interne spre a recomenda proiectul elec-
toral. Aretandu cauzele despre care am
amintit mai inainte, candu s-au desba-
tutu legea in cluburi, ministrul si rezerva
dreptulu a face observarile sele la unele
dispositiuni din proiectu cu ocaziunea des-
baterei speciale. Qualificationea s-a preci-
satu astfelu catu nu trece preste mar-
ginile legii din 1848, dara nu se res-
tringe nici intre acele margini cunoscute.
Oratorul pune mare pondu pre dispu-
tiunile penali contra esceselor la alegeri
si motiveza aceste dispuetiuni cu argu-
mentulu, ca intregitatea si demnitatea sta-
tului trebuie scutita cu ori-ce pretiu.
Proiectul de rezolutiune, care s-a adus
de catra comissionea centrale la proiectu
si care indatorese pre guvern, a sub-
sterne unu proiectu despre o justa im-
partire a cercurilor electoral, lu primece
oratorul cu atat mai tare cu catu in
privintia acesta suntu inca anomalii ce nu
se mai potu sustin. In urma recomenda-
propunerea comissionei.

Dupa ministrul Szapary ia cu-
ventul Moecsey. In o cuventare mon-
tona de $1\frac{1}{2}$ ora pleda oratorul pen-
tru sufragiul universal si votarea secreta,
in a caroru favoru se provoca la toti
articulii aparoti in anii din orma in dia-
ristica. Oratorul a vorbitu inaintea unui
publico forte micu, caci cei mai multi de-
putati au esit alata si numai catra sinea
cuventarei venira in camera. Moecsey
a facut unu proiectu de rezolutiune :
Cas'a respingandu proiectul in drumetia
governului a substerne catu mai curendu o
lege electorale perfecta elaborata pre
temeiul sufragiului universal si alu vo-
tariei secrete.

A. Beöthy destupta prin cuven-
tul seu ore-care interesu. Cu multa aten-
tione urmari camera implinirea capu-
lui de opera, ce-lu anuntia judele oratoru,
adeca capulu de opera, de a pleda p-ntru
sustienerea privilegielor ce-le are nobilimea
la alegere. 5 minute dureaza cu-
ventarea pentru acesta prerogativa a nobili-
loru, si in urma desvoluta oratorulu
tes'a : legislationea dela 1848 nu potuta
sa aiba tendintia de a detrage nobilimei
care pana la 1848 a fostu politicesce in-
dreplatita, dreptulu electoralu ce-lo avu
pana atunci. Cas'a nobiloru a primitu pre
cei nenobili intre fortaretiele constitutionei,
pentru a-i luu sub scutul seu si a-i
aper. Oratiunea deveni in urma totu mai
monotona si mai neinsemnata, Oratorul
nu a facut nici o propunere ci s'a rogratu
numai de casa sa lase nobilimea pre
toti tempi in dreptulu ei de alegere. Se-
dint'a se inchide intre risete si ilaritate
generale.

Branu, 12 Iuniu 1874.

(Socota si multi amita publica.) In intielesulu statutelor
confer. invel. braneni §. 4. lit. d) pentru
punerea fundamentalui si infinitiarea unei
biblioteci spre folosul si interesulu co-
munu in genere, apoi spre perfectionarea
invelitorilor si ajutorarea scolarilor
seraci braneni in specie, si in intielesulu
conclusului conf. din 1 Martiu 1873 pet.
6 si 7. pag. conf. 224—225 amu um-
blatul Duminec'a si in serbatori — dim-
preuna cu scolari firesce din detorintia
ce o ore si-care invel. —, la bisericele
din unele comune branene cu care oca-
sione dupa descrierea scopului nostru
susu amintit amu colectatul prin contri-
buiri benevoli din partea poporului —
unde onora'a preofime si alti intelligenti
a premersu poporului cu exemplu —,
urmatorele sumulitie si anume :

1. Din comunele branene : Predelu in
22 Aprile v. 1873 s'a colectatul : 33 xr.
2. Din Moeciu-infer. in 23 Aprile
vechiu 4 fl. 17 xr.
3. Din S. monu biserica noua in diu'a
de Rosali 1873 3 fl. — xr.
4. Din comun'a Cheia in 17 Iuniu
v. 1873 2 fl. 71 xr.
5. Din comun'a Sohodolu biserica
vechia 6 Dec. 1873 3 fl. 20 xr.
6. Din Sohodolu biserica noua 9
Decembrie 1873 60 xr.

7. Din comun'a Pârt'a in 19 Dec
1873 1 fl. 52 xr.

8. Din comun'a Magura in 26 Ma'u
1874 1 fl. 49 xr.

Sum'a : 17 fl. 02 xr.
adeca din aceste comune s'a colectatul
laolalta siepte-spre-diese florini si doi cr.
valut. austri. lasandu-se din partea sub-
scrisilor la f-a care biserica catu o cui-
tantia spre deplin'a asigurare a bravilor
contributori.

Precum banii acesti a s'a colectatul
totu pre rendu, totu asemenea pre rendu
s'a si spesatul spre scopulu susu amintit
precum urmeza si anume :

1. S'a cumparatu „Dictionariul si
Glosariul” Imbei romane edatul de ilu-
stra societatea academică româna din Bu-
curesci — pentru noi cu pretiul jume-
tate adeca 1 Napoleon'dor computat 9 fl.
(cu acestu tesaru amu si pusu funda-
mentul bibliotecii nostre).

2. O carte de lectura impreunata cu
Istoria si Geografia patriei cu Istoria
naturala si Fisica de dlu prof Z. Boiu
cu pretiul de 1 fl. 20 xr.

3. O carte de lectura partea intaiu
totu de dlu Z. Boiu cu pretiul de 50 xr.
4. Unu catechismu bogat cu pretiul
de 60 xr.

5. Istoria naturale de S. Mihalescu
in pretiul de 58 xr.

6. O gramatica romana de dlu S.
Popoviciu Barciana 1 fl.

7. Trei exemplarie Istoria Patriei
de dlu prof. I. M. Moldovanu 90 xr.

8. Patru exemplarie Geografia Ar-
delelui totu de dlu prof. I. M. Moldo-
vanu 1 fl.

9. Patru exemplarie Fisica poporala
de dlu Alessandru M. Mico cu 1 fl. 20 xr.

10. Dose exemplarie computu de A.
Necsiu cu 80 xr.

Sum'a speseloru face : 16 fl. 78 xr.

Asi si sum'a speseloru este siiese-
spre-diese florini si 78 cr. v. a. Acum
subtragendo sum'a speseloru din a veni-
teloru 17 fl. 02 xr.
a mai remasu 24 xr.

Care iera se voru adauge la alte
contribuiri spre procurarea altoru carti.

Cine nu scie si nu cunoscete cate
greutati are bravul nostru poporu astazi
de a suporta si totusi audiendu si ve-
diendu pre boni sei conductori si re-
spective pre preoti premergendo cu esem-
plu si espicandu si chiaru si precisu sco-
pulu pentru care are sa contribue, atatul
de bucurosu contribuia poporul incatul
mai de multe ori mai multi fruntasi si
alti poporeni diceau : „Pentru scopulu a-
cesta pentru lucruri de acestea sa postiti,
sa ve aduca Ddieu mai adese ori pre la
noi!” etc.

Eata dara : „bis dat qui cito dat”
cum de chiaru se cunosc si se vede
bravur'a preotiloru a intelligentiei si a po-
porului in genere in afaceri si scopuri
sian tropice. Noi invelitorii —, din par-
te-ne nu putem decatul atatul onoratei
preotimi catu si onoratelor oficii comu-
nale pentru sprinuirea nostra in totele
afacerile tienatorie de scola a le aduce cea
mai viua multiamita, rogandu si totu-deo-
data a ne sprinu si pre visitoru totu cu
acea dragoste si bunavointia catu pana
acum, caci numai astfelu lucrandu unii
cu altii manu in manu vomu putea ajunge
prea doritulu nostru scopu de a lati cultur'a
in popora. I-rogam in se totu deo-
data in fine catu cu ocaziunea convenirilor
cu poporul sa binevoiesca a descoperi
poporului in biserica multiamita nostra
fiiesca si ca banisorii cu multa sudore
adonati si contribuiti de poporu s'a in-
buniatu in se adeveru spre scopulu nu-
mitu, cari nu poate sa-i aduca decatul fo-
losul mare si interesu comunu.

Cu acesta ocaziune binevenita avemu
sa notam inca urmatorele si anume :
Opurii si dijurnale donate.

Intre cartile infinitiandei nostre bi-
bliotecii avemu :

1. „Archivul marelui si ilustrului
nostru literatu Timoteiu Cipariu, nrri XXXI,
XXXII, XXXIII, XXXIV, XXXVI,
XXXVIII si XXXIX adeca pre lunile 1
 Ianuarie, 5 Februarie, 15 Martiu, 20 Apr.,

20 Augusto, 15 Septembre si 20 Oct.
1870.

2. „Societatea pentru invelatur'a
poporului romanu” nrri 1, 2, 3, 4, 5, 6
si 7 din 1870 din Bucuresci forte in-
structiva pentru invelitoru.

3. „Gramatica germana” de I. Dor-
ca directoru de scole in Satulungu (Sa-
cele).

4. „Epistola deschisa” de dlu La-
dislau Vaida.

5. „Orientulu Latinu” din Brasovu
pre langa acestea mai avemu inca si alte
opsiile procurate spre scopulu susu are-
tat, cari tote se voru face cunoscute on.
publicu la tempulu sou.

Ori-ce ajutoru fia-cărui omu este
cu atatul mai mare si mai binevenitul cu
catu si lipsa pre acei individi i atinge
mai tare ; lipsa ce ne atinge pre noi in-
velitorii in genere este prea bine cu-
noscuta on. publico. Noi namai asi si ne
vomu putea perfectiona si cu noi popo-
rulu deca vomu asta ajutori si sprinu-
tori, acei a suntu pana acum bravii nostri
susu amintiti, caror'a corpulu invelato-
rescu branenul le aduce cea mai viua si
adenea multiamita rogandu si totu-deodata
sa nu ne vite, ci si pre venitoru sa ne
sprinuiesca in ajungerea scopului nostru
pentru prosperarea binelui comunu.

Corpulu inveliat, branenul,

prin Teodoru Popu, presied. confer.

Nicolau Reitu, secret. conf.

A p e l u ,

Catra tote reuniunile invelitorilor români
din tiéra.

Résultate mari nu se potu altintre
ajunge decatul prin concentrarea puterilor.
— Adeverulu acesta e cunoscute
si practisatul de multu, dara nici candu
intr'o mesura atatul de mare ca in dilele
nostre, candu vedem reuniunile cu dife-
rite scopuri resarindu si burelui dupa
plorie. Fia-care di ni aduce scire despre
infintarea unei seu altei reuniuni ; intre
scirile aceste suntu unele imbucuratiorie
si pentru noi români, caci ele ne spuna
ca „românu sa desceptat,” si se misca
poternicu pre langa tota vitregimea tem-
polui pre terenulu educatiunei si culturei
poporale.

La cugetulu, ca ce va poté face a-

cestu poporu pre terenulu acesta cu per-

severantia-i inascuta, cu care a induratu
adversitatul atatoru secole, mi tremura
inim'a de bucuria.

Sob impressionea bucuriei acesteia
inainte sentite singuru la cugetulu, ca

nationea româna e pre cea mai drepta

cale sa ajunga a fi, precum a foste oden-
ioara, respectata de intreaga lumea, strignu:

Susu ! fratiloru invelitorii români dilerii

natiunei, sa nu lasam catu sa adorma in

poporul nostru miscamentul acestu sa-
lutarul, produsul cu atatul sudore priu cei

mai deoni si ai natiunei, ci din contra,

concentrandu si puterile sa-i dâmnu unu

aventu mai mare, mai puternica care sa

fia in stare a restornu tote obstacolele,

cari i s'ara puté ivi in eale.

Ce sa facem dar, me voru intrebá
unii.

Inainte de tote sa ne unim, fratilo-
loru !

E bine, dara noi avemu reuniuni in-
velitorilor poporali edata pana acum de In.

Ministeriu reg. ung. de culte si instruc-
tiunea publica in siepte limbi va aparea
numai in limb'a magiara.

Foi'a acesta se poate procurá prin
respectivelor inspectorate regesce de in-
velitorii de catra toti acei invelitorii,
caro dorescu a o celi in limb'a magiara.

Ceea ce prin acesta se aduce la
cunoscinta invelitorilor poporali spre
sciente si orientare.

Din siedint'a Consistoriului archi-
diecesan, ca senatu scolasticu, tienuta

la Sabiu in 20 Iuniu 1874.

Gavrilu Trifu

subpresedinte alu R. I. R.

S. si prof. ord. de prep.

Ce sa facem dar, ca sa sia bine?

Repusulu la intrebarea acesta dupa
cele insirute nu poate fi altul, decatul ca:
sa unim reuniunile nostre celu putinu
intratata, ca aceste sa stea in corespon-
dintia la olalta si sa-si comunică celu
pucinu acele decisiuni, cari pretindu pro-
cedere solidaria.

Acesta unire a avut' „Reuniunea
invelitorilor romani Selagieni” inaintea
ochilor, candu, cu ocaziunea sedunarii
sele generali, tienuta in Tasinada-Sarvadu
la 3/15 Mai a. c., educându unel de
decisiuni de interesu generalu a decisua a
se comunică acestea tuturor reuniunilor
invelitorilor române cerendu-li sprin-
girea resp. invitându-le a face asemene
pasi la locurile mai inalte ale lor.

Atatul dara ca sa incete in interesul
cultorei populare si alu nostru propriu
anomali'a de pân'acum'a ; ca reuniunile
invelitorilor române nu suntu nici intr'o
legatura la olalta, ca un'a nu scie nimic'a
despre decisiunile si activitatea, ba chiaru
nici despre existint'a ei ; catu si spre a
poté esecata ordinatiunna sus'amintita a
„Reuniunilor invelitorilor romani Selagieni” ;
veniu a me ruga cu tota onorea
presedintefilor tuturor reuniunilor in-
velitorilor române din tiéra — speru,
ca nimene nu va face deosebirea de „unitu”
séu „neunitu” — ca sa binevoiesca a pu-
blică prin foile nationale :

1. Numele reuniunei loru.

2. Numele presedintelui si subpre-
sedintelui ei.

3. Orasoul seu comun'a unde locu-
iescun astea si — eventualmente —
post'a ultima.

Mi-ieu onorea a face inceputulu en.
In Silvani'a (Selagiu) susta :

1. Reuniunea invelitorilor romani
Selagieni.

2. Presedintele ei e Rdis. d. Vi-
cariu alu Silvaniie Alimpie Barbolo-
viciu cu locuinta in Simleu Silvaniie
(Szilagy Somlyó)

3. Subpresedintele ei e subscrisulu
cu locuinta in Zelau (Zlăh)*)

Zelau 29 Iuniu 1874.

Gavrilu Trifu
subpresedinte alu R. I. R.

S. si prof. ord. de prep.

Nr. 4112/Scol. 310 cons.

reală în Brașov, apoi micutii sei Iosif și An'a, pre lângă acestia, fratii sei Ioan și Bucur și sororile Mari'a, An'a și Saft'a și inca o multime de alți consagieni mai departe.

Lu plângă in se biserica și se călăra a cărui sprințitoriu, aparatori și protectori mari și nemedilociți a fostu. Mare dragoste a avutu acestu preotu către scola pre carea — dragoste, — o a dovedită atâtă că sanatosu cătu și că bolnavu fiindu, ba chiaru și aproape — inainte cu două dile — de mōrte; căci cercetandu doi invetitori, de-si era forte slabu, totusi că inca tare eu doru și cu sete intrebă: „Dara cu călăra nōstra centrală — capitala cum mai merge?.....

Inmormantarea se facu Joi in 16/28 Maiu de-si tempulu era ploiosu și nefavoritoriu, totusi s'a adunatu unu publicu forte numerosu din locu și straini... Servitiul funebrale s'a seversită prin 7 preoti in frunte cu Rssimul d. protopopu Ioanu Metianu care tienu cuventarea funebrala forte potrivita cu tōte impregiurările in care s'a aflatu bine meritatul preotu defunctu. Fia-i tierān'a usiora! ca memorii i va remané neutata.

** (Multi amita publica.) Prin acēstă aducu cu fīsca supunere profundă mea multiemita publica prea stimatilor domni cari vediendu-me ca sum orfanu și in stare materiale cu totalu deploabilă binevoiroa a me sprințini prin contribuiri generoase in decursulu anului scolas- tecu espiratu (1873/4) și anume: Prea on. dlu Dr. med. Basiliu Szabo a contribuitu 34 fl. v. a.; Ilustritatea Sea d. I. cav. de Pusariu 10 fl. v. a.; Prea on. dlu Dr. Ilariu Pusariu 10 fl. v. a. Pre lângă aceste marimiose contribuiri au avutu fericire de a me bucură și de alte daruri și binefaceri, dara cu deosebire de o ingri- gire intr'adeveru parintișca și de o con- ducre intelēpta la incepulum carierei sco- lastice, pentru cari fapte generoase și demne le esprimu inca odata profundă mea mul- multiemita și recunoscintia și-mi voiu aduce totu-déun'a aminte de binefacerile lor.

Nu mai putina recunoscintia detore cu și onoratei comisii administrative a tipogra- fiei archidiecesane gr. or. din locu, carea cunoscedu starea mea de orfanu a bine- voitu a-mi dă gratis in totu decursulu anului scolas- tecu cortelulu in localulu numitei tipografii, pentru care daru generosu es primu prin acēstă multiemita caldurăsa, cu care me semtii asemenea deobligatu.

In urma multiemescu și prea stimati- toru domni, cari către finea anului scolas- tecu binevoiroa a me sprințini cu urmatorele oferte: Ilust. Sea d. Iac. Bolog'a cons. aul. pens. 1 fl. v. a.; Dlu Branu de Lemén refer. in sen. scol. 1 fl.; Rvd. dlu I. Hanni'a prot. 1 fl.; Prea on. dlu Nic. Fratesiu secret. consist. 1 fl.; Dlu Moise To m'a archivariu 90 cr. Sum'a 58 fl. 90 xr.

Sabiu in 1 Iuliu n. 1874.

Ioanu Scurtu,
elevu de I clasa normale,
din Valcele (Előpaták.)

** Esercitiile de tōmna. Dupa o impartasire a dlui ministru pentru aperarea tierei din 5 Maiu a. c. Nr. 17515 voru avé locu esercitiile de tōmna pre anulu cu- rinte dela 5—30 Septembre; de acea con- cediatii și reservistii au a se prezenta la pro- vocarea cercului intregitoriu respectivu ne- amanaveru la diu'a anumita, de ore ce dupa esercitiul de 7 septamnă se voru dimisiună iera. Toti aceia, cari voru veni mai tardu cu 48 de ore preste terminu voru trebui sa suplinăsc tempulu intardiatu, fără privire la pedeps'a ce se va dictă pentru intardiare. Se pretinde mai incolo că condecorati si re- servistii sa vina cu hainele loru proprie bine rezervate și cu prescrisele insusiri militarie.

Acēste exercitie se voru tiené la Sabiu și in teritoriele invecinate. Din mai multe puncte de vedere atragemu atentiuinea interesariloru și a economiloru nostri la acē- impregiurare.

** Statistic'a Londrei. Lon- dr'a are, dela resarită la apusu, o lungine de 25 kil. și o largime de 12—13; supra-

fati'a sea e de 44 mii ectare (de 6—7 ori a Parisului dintre fortificatiuni). Cei 4,025,000 locuitori ai sei traiescu in 23,000 strade, cari puse capu in capu in capu, au in kil. distanti'a dela Londr'a la Pointe de Gales, in insul'a Ceilonu. Consumarea anuala de gazu e de 10,400 milioane picioare cubice anglese, din cari 1,400 milioane se perdu din diferite cause. Acestu gazu straluce prin 490,000 pliscuri ce ardu 15 milioane picioare cubice in 24 ore. In Londr'a suntu 1000 biserici și case de rogaciuni; careimele de bere și beuturi spirituoase suntu in numeru de 4500. Numerul mortiloru violente este anualminte de 2,608; 239 persone se ardu de vii.

** Statistic'a betiei in sta- tele unite. In statele unite se chiel- tuescu 1,487,000,000 dolari (a 5 franci) pen- tru vinu și beuturi spirituoase, 90,000,000 procesele de crime și altele causate prin betii; totalu 7,885,000,000 fr. aproape cu 3 miliarde mai multu decătu a platită Fran- ci'a Prusiei chieluile resbelului din urna.

** Meteorografu. Este unu in- strumentu inventat de d. Theorell, profesor in Upsal'a, și destinat a inregistră in modu automatic starea barometrica, termometrica și igrometrica a atmosferei, precum și directiunea și puterea ventului. Apa- ratul functionă prin ajutoriul unei pile electro magnetice tempu de 6 și chiaru optu luni fără ingrigiri speciale.

** Unu butucu de via enormu. Esista in Californi'a, aprope da St. Barbar'a, o vitia de via a cărei trunchiu are o circumferentia de 4 picioare și 4 degete anglese (1 metru 3 centim.) Ramurile sele suntu inalte de 6—8 picioare, și sustinute de haragi grosi, acoperu o suprafața de 51 arii pre care o adumbrescu că și unu acoperentu. Greutatea anuala a strugurilor ce da este dela 1000—1,200 livre, și unu stru- gure coptu cantaresce in terminu de mediulocu dela 2—2¹/₂ livre.

** Midilocu de conservarea albinelor. Obiceiul de a ucide albinele spre a estrage din ulei produsele lor este forte condamnabilu. Se pote face es- tragera in modu simplu și usioru astfelui că sa se golescă uleiile fără a aduce va- temare albinelor și a se espune la atacurile lor, și acēstă se face in modulu urmatoriu:

Se intinde pre pamantu unu cearșafu, se pune in medilocu o farfurie și in acēstă o batista in care s'a versat 2 grame de cloroforu; apoi farfuria se acopere cu o sita de sarma. Doi ȣmeni radica stupulu si-lu punu pre sita, radicându-se cele 4 col- turi a cearșafului spre a inveli stupulu și a concentră vaporii cloroforului. Indata albinele produc unu sgomotu forte mare care scade din ce in ce pâna cându urmădia o tacere de mōrte. Spre a fi siguru de succesu se adauge 4 grame de cloroforu, și dupa 5 minute se radica stupulu. Sit'a este coperita de o patura grăsa de albine. Cele mai multe suntu nemiscate, putine facu miscări convulsive. Dupa jumetate de ora de espunere la sōre albinele se trediesc și dupa 3 ore intra din nou in uleiul loru ce s'a golită pâna atunci de cuprinsulu seu.

** Obiceiurile arabilor in Algeri'a. Următoarea scena descrie cătu se pote de bine obiceiurile arabilor in Algeri'a.

Unu arabu in versta de 25 ani, anume Camaris, era acusatul ca a taiatul nasulu și buz'a de susu nevestei sole, fiindu ca o banuise ca aru fi avutu relatiuni și cu unu altu barbatu.

Curiōsa naivitate; arabul, fără a fi citatul, se duce singuru la tribunalulu fran- cesu, espune faptulu seu credintu ca are sa fie laudat.

Banuiamu, disu, de multu, ca soci'a mea avé intime relatiuni cu unu vecinu al meu anume Alimbem Kelifi; acēstă a facutu sa se nasca discordie intre noi.

I-am propusu dara sa ne despartim cu conditiune a-mi inapoia banii cu care o cumparasemu, adeca 75 duros său 375 fr.; dara ea n'a voită.

Aflau in se, ca sotia mea fusese ma- ritata dejă inaintea mea cu altu barbatu, de care s'a despartit, sfeterisandu-i dot'a. Amu voită dara sa stricu acestu marsiavu co- merciu, și atu-feliu sa o oprescu și pre ea sa insiele și sa fure pote și pre unu altu treilea barbatu, precum m'a insielatu și pre mine și pre primulu.

La 11 Iuliu prinseu nisce epistole schimbate intre sotia mea și vecinul Alimbem. — Maniatu peintru acēstă nouă injurie și nepotendu a mai sustiné mania, amu aplicatu sotiei mele penalitatea ce noi erabii obincinuim a intrebuintă asupra feineilor necredinciōse. — Mi-am satisfacutu onorea că unu sotiu. Amu sciutu ca francesii me voru pedepsi, și pentru acca veniu inainte judecatorilor.

Dupa elu, se presinta sotia, a cărei a plaga de-si vindecata, in se ii diformase cu totul fisonomi'a. — Ambii incepu sa se apere.

Sotia. — Intr'o diminētia esisem dupa trebuintia, barbatul meu se repede, me apcea me duce cu sil'a in casa și mi aplică lovitură la picioare (la falanga). Abia anu potu scapă de elu, avendu trupulu ranit preste totu.

Barbatulu. — Pentru ce dīci acestea? Nu e data asta penalitate dela profetulu nostru pentru femei insielatōrie? Cugeti ca pentru aste putine lucruri amu sa fiu inculpatu și lantuitu?

Sotia. — Barbatulu meu me ajunge, me aduce ierasi acasa, 'mi léga mânila din dareptu și picioarele cu funie din pelea unei camile. — Apoi punendu-me josu a luatut cutitulu, mi-a tatautu nasulu și o buza. Sî serman'a lasa sa-i curga căte-va lacrime. — Publicul asistandu se infiorează la audiulu acestui faptu.

Arabulu. — Tōte astea nu s'aru fi in- templatu deca tu mi-ai fi fostu credinciōsa său mi-ai fi inapoiat banii cu cari te-amu cumperatu.

Dupa putieni se arăta și mum'a suferindei acusandu pre arabu ca totu-déun'a maltratā pre femeia sea fără cauza, și ca din cauza manierilor sele ferōse, sotia sea și perdu amorul din dî in dî. — Eu că sa potu restabili acestu amoru și concordia in tre ambii sotii, m'amu adresatul la celu mai bunu vrăjitoriu din orasulu nostru, care după ce a descantat capulu unui siarpe, i-a disu ca sa-lu pote in fundulu caciulei impreuna cu o harthia pre care erau scrise nisce vorbe din Coran. — Elu in se n'a voită a le purtă.

Inculpatulu. — Nu ascultati pre acēstă betrana, dle presedinte, fiindu ca ea a povatuitu pre fic'a sea că sa nu-mi reintōrea zestrea adeca cele 75 dure. — Adeverul este ca descanteculu nu era altu ce-va de- cătu otrava, că cu chipulu acestă sa se scape banii mei de zestre.

Socr'a. — Dēca ascultai povetile no- stre și puneci la caciula capulu acelui siarpe erai sa te schimbi, și inim'a ta era sa céra ierasi impacaciunea cu sotia ta. — Cetu pre auditori că martori.

Atunci multi auditori arabi se grabescu a-si aretă caciulile loru cu capulu de siarpe și harthiile din Coran.

Apoi dragomanulu trib. adresandu-se către judecator, dîse: — Adeverul dle presedinte, și eu insumi portu in caciul'a mea unu capu de siarpe, fiindu ca acēstă să potere barbatiloru, iubirea și credintia către femei.

Vorb'a astă atită rasurile auditōrilor. — Presedintele ceră tacere, ascultandu pre martori in favōrea suferindei.

Inculpatulu. — Toti mintu, fiindu ca toti suntu culpabili a-si vinde sufletul loru pentru o ceasca de café. — Martorii platiti nu pote nici odata sa spună adeverul.

Judecatorii intra la chibsuire.

Preste o óra, esindu dela chibsuire, se pronuncia sentința, care condémna pre arabu la siese ani de munca silnică.

** Simulatiune reesita nu- mai de jumetate. Cu ocazia re- crutărilor de a dōu'a óra, unu teneru și-a probat noroculu de a scapă de militia prin contragerea celor trei degete ultime dela

mân'a drépta, dicându ca a avutu o buba in palma și i au remasă degetele pre jum- late inchise.

Esercindu-se simulantele căte-va dile mai nainte se parea in adeveru ca degetele suntu intiepenite și nu le pote deschide și asiā comisiiunea asentatōrie lu dechiară de neaptu pentru totu-déun'a.

Venindu-i in se ampliatului politici lucrul cam suspiciosu, a cercetatu mai de aproape de intemplarea cu bub'a pretinsa și in fine tenerulu simulante convingendu-se ca de-si a prandită cu minciuna nu va mai potă și cină a respunsu: poftim dle! și a intinsu palm'a sea lata inaintea intrebato- riului. Bub'a și urmările ei era dispareute, ieră tenerulu nostru fu redatu comisiiunei re- crutătorie.

** Otrav'a Bambus. Indigenii din Jawa capeta o otrava, cu care se ser- vesecu contră inimicilor loru și contră că- reia nu s'a aflatu inca remediu, taindu arborele bambus dela inaltimă unei incheiaturi și scotindu din launtru căte-va fibre cu ghimpă ascutiti inperceptibili. Aceste fibre cându suntu inghitite, in locu de a trece in stomachu, remânu in gătu, și de acolo trece in organele de respirație. Mai imediatu se nasce o tusa violentă urmată indata după acēstă de inflamatiunea plumănilor. Acēstă otrava, incercata la căni aduce perdere apetitului, tuse, o sete sfersită și o slabire treptată. Animalul otravita moră in cele din urma de inadusiela, că și cum aru fi sub influența unui gazu deleteriu.

** 9 porci fara stăpân. In comun'a Boitia s'a ivită in 4 Iuliu a. c. unu vendicatoriu de porci și anume de o scrofa cu 6 porci și de alti doi porci. Vendicatoriul se parea bonu bucurosă a se multiama cu unu pretiu cătu de moderat numai sa se scape de grig'a porcilor. Afându brav'a nōstra deregator a locale cu notariulu in frunte de tōte acestea a alergat la făcia locului, a luat pre vendicatoriul la întrebări seriose și incurcându-se acestă și contră discen- si in responsurile sele și chiaru in are- area numelui adeverat, s'a convinsu de- stulu cu ce felu de omu are de a face.

Până ce a sositu patrola de gen- dermi, ce a reclamat' deregatoria dela vam'a Turnului-rosiu, deregatoria a luat unu procesu verbale cu nechiamatul ne- gustorii de porci și l'a predat pre lângă acelu procesu verbale patrulei, care l'a transportat la judecatoria Sibiana, unde poate sa facă studii nōue despre porci, scrofe și porci estini.

Porci s'au predat in ingrijirea unui boiciana pâna se va insinua adeveratul posesore și respective condamnatul.

Raportu comercial.

Sabiu 7 Iuliu nou. Grâu 7 fl. — xr. fru- mosu, 6 fl. 67 xr. mestecatu, 6 fl. 33 xr. enalit. infer.; secără 4 fl. 27 xr. pâna 4 fl. — orzu 4 fl. — ovesu 2 fl. pâna 1 fl. 93 xr.; curcuruzu (porumbu) 3 fl. 80 xr.; cartof 2 fl. 13 xr. galăt'a austriaca.

Cânepe'a — fl. maj'a. Lintea 6 fl — xr.; mazarea 6 fl. 67 xr., Fasolea 6 fl. — xr.

Fenu legatu 1 fl 25, nelegatu 1 fl. 10 xr., paie lungi 80 xr., scurte 70 xr., maj'a. Lemne de focu 8—10 fl. stang. austr.

Carnea de vita 18—22 cr. p., de porc 28 xr. Un- sora 79 xr. pâna la 1 fl. 20 cup'a.

Concursu.

Intr-o intielesulu milostivei ordina- tioni consistoriale din 23 Ian. 1874, nr. 54. d. n nou se publica concorsu pentru vacanța parochia de clas'a a treia — Egerszegu pâna in 31 Iuliu a. c.

Concurrentii voru avea a-si asterno- recusele loru, instruite intr-o intielesulu Statutului organicu, respectivolai domnul Protopresviteru Parteniu Trombităsiu de Betlen in Muresiu-Osiorhei.

Datu in Egyerszegu 6/18 Ian. 1874. Comitetul parochialu in contie- gere cu susu laudatul domnul Protopresviteru.